

Na autostradach, których długość w naszym kraju sięga 1 069,5 km, doszło w ubiegłym roku do 289 wypadków, w wyniku których 40 osób poniosło śmierć, a 414 zostało rannych. Natomiast na drogach krajowych o twardej nawierzchni, których łączna długość wynosi 19 181 km, miało miejsce 8 398 wypadków (23,4% ogółu wypadków), zginęło w nich 1 237 osób (36,8% ogółu zabitych), a rany odniosły 11 142 osoby (25,3 % ogółu rannych). Wskaźnik wypadków na 100 km wynosi 43,8. Najwięcej wypadków zanotowano na drodze nr 7, a następnie drogach: nr 8 i nr 1. Z kolei na drogach wojewódzkich, których długość wynosi 28 475,8 km, doszło do 6 255 wypadków, w wyniku których 756 osób poniosło śmierć, a 7 893 zostały ranne.

Rodzaje wypadków drogowych, ich przyczyny i sprawcy

Spośród wszystkich rodzajów wypadków drogowych na pierwsze miejsce wysuwają się zdarzenia, które zakwalifikować można do kategorii „zderzenie się pojazdów w ruchu”. W 2013 roku wypadków takich było 18 184, co stanowiło 50,7% ogółu, śmierć w nich poniosło 1 321 osób (39,4% wszystkich zabitych), a ranne zostały 24 743 osoby (56,2% ogółu rannych).

Następnym, najczęściej występującym rodzajem wypadku, było „najechanie na pieszego”. Takich zdarzeń było 9 266 (25,8%), w ich wyniku zginęło 1 130 osób (33,7%), a 8 701 zostało rannych (19,7%).

Wśród czynników mających decydujący wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego (człowiek – droga – pojazd jako czynnik sprawczy wypadków), na pierwsze miejsce zdecydowanie wysuwa się człowiek. To właśnie zachowanie się poszczególnych grup użytkowników dróg, generalnie wpływa na powstawanie wypadków drogowych. Inne czynniki miały zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Wypadki z winy kierujących

W 2013 roku 41 723 kierujących pojazdami uczestniczyło w wypadkach drogowych. Z ich winy powstały 29 354 wypadki (co stanowi 81,9% ogółu). W wyniku tych zdarzeń śmierć poniosło 2 269 osób, a 37 527 zostało rannych.

Głównymi przyczynami wypadków było:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu – 8 276 wypadków,
- nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu – 7 673 wypadki,
- nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego (nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych oraz nie ustąpienie pierwszeństwa pieszemu) - 4 049 wypadków.

Najczęściej sprawcami wypadków w 2013 roku byli mężczyźni kierujący pojazdami, którzy spowodowali 74,1%, natomiast kobiety spowodowały 21,4% wypadków. Szczególną grupą są tzw. „młodzi kierowcy” w wieku 18-24 lata. Powodują oni dużą liczbę wypadków; w 2013 r. byli sprawcami 6 233 wypadków (21,2% wypadków powstałych z winy kierujących), zginęły w nich 584 osoby, a 8 430 zostało rannych. Przyczyną 42,5% wypadków, które spowodowali „było niedostosowanie prędkości do warunków ruchu”, a o ich ciężkości świadczy 62% zabitych w wypadkach przez nich spowodowanych. Jest to grupa osób, którą cechuje brak doświadczenia i umiejętności w kierowaniu pojazdami oraz duża skłonność do brawury i ryzyka.

Najwięcej wypadków kierujący spowodowali w lipcu – 3 049 (10,4% ogółu wypadków spowodowanych przez kierujących), w sierpniu – 3 030 (10,3%) i we wrześniu – 2 963 (10,1%). Przedział czasowy, w którym najczęściej dochodziło do wypadków to godziny 14.00 – 19.00, czyli w okresie popołudniowego szczytu komunikacyjnego. W tym czasie miało miejsce 10 829 wypadków (tj. 36,9 % wypadków z winy kierujących), zginęło w nich 760 osób (33,5%), a 13 638 zostało rannych (36,3%). Najmniej wypadków odnotowano w godzinach nocnych, między północą a godziną 5.00, co wiąże się ze zmniejszonym ruchem pojazdów.

W 2013 roku wśród ogółu sprawców kierujących pojazdami, najliczniejszą grupę (77,2%) stanowili kierujący samochodami osobowymi. Byli oni sprawcami 22 659 wypadków drogowych, w których zginęło 1 638 osób, a 29 841 osób odniosło

obrażenia.

Kolejną grupą sprawców wypadków drogowych byli piesi. W 2013 roku spowodowali oni 3 182 wypadki (8,9% ogółu wypadków), w wyniku których śmierć poniosło 579 osób (17,2% ogółu zabitych), a obrażenia ciała odniosło 2 671 osób (6,1% ogółu rannych). W większości ofiarami w tych wypadkach byli sami piesi.

Najczęstszą przyczyną było:

- wejście na jezdnię bezpośrednio przed jadącym pojazdem - 1 773 wypadki, (tj. 55,7% wszystkich zdarzeń spowodowanych przez pieszych),
- przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym - 358 wypadków (11,3%),
- wejście na jezdnię z za pojazdu, przeszkody - 353 wypadki (11,1%)
- wejście na jezdnię przy czerwonym świetle - 288 wypadków (9,1%).

W porównaniu z 2012 r. piesi spowodowali mniej wypadków o 553 (-14,8%), w których zginęło o 46 osób mniej (-7,4%) oraz rannych zostało mniej o 511 osób (-16,1%).

Analizując przyczyny wypadków z winy pieszych należy zwrócić uwagę na wypadki z powodu stania lub leżenia na jezdni, ponieważ skutki tych wypadków są najtragiczniejsze, w co drugim takim wypadku zginął człowiek.

Zarówno w przypadku kierujących, jak też pieszych sprawców wypadków drogowych, to głównie mężczyźni przyczyniali się do ich powstania. Statystycznie 67,3% wypadków spowodowanych przez pieszych było zawinionych przez mężczyzn, kobiety spowodowały 31,4% wypadków.

Najwięcej wypadków, bo 862 (27,1% ogółu wypadków z winy pieszych) oraz najwięcej ofiar śmiertelnych, bo 241 tj. (41,6% ogółu zabitych w wypadkach z winy pieszych) spowodowali piesi w wieku 40-59 lat. Najwięcej wypadków piesi spowodowali w miesiącach: grudzień (366 wypadków, 78 zabitych i 294 ranne), październik (361 wypadków, 76 zabitych, 298 rannych) i listopad (343 wypadki, 72 zabite, 277 rannych). Jako jeden z czynników wpływających na taki rozkład wypadków uznać można złe warunki atmosferyczne panujące w tym okresie, a także szybko zapadający zmierzch, wówczas piesi stają się mniej widoczni, co w połączeniu z brakiem ostrożności (zarówno pieszych, jak i kierujących) skutkuje dużą liczbą wypadków.

Inne przyczyny wypadków

Najmniej liczną grupą sprawców wypadków są pasażerowie. W 2013 roku spowodowali oni 132 wypadki, w których 3 osoby zginęły, a 135 zostało rannych.

W 2013 roku stan techniczny pojazdu był przyczyną 53 wypadków drogowych, zginęło w nich 6 osób, a rany odniosły 63 osoby. Najwięcej stwierdzono braków w oświetleniu (49,1% ogółu) oraz braki w ogumieniu (30,2%). Ponadto z powodu niezawinionej przez kierujących niesprawności technicznej pojazdów miało miejsce 91 wypadków, w których 3 osoby zginęły, a 120 zostało rannych.

Na powstawanie wypadków drogowych wpływ mają także inne, poza wymienionymi powyżej, przyczyny. W 2013 roku miały miejsce 2 657 takie zdarzenia, śmierć w nich poniosło 430 osób, a ranne zostały 3 064 osoby.

Ofiary wypadków drogowych

W 2013 roku w wypadkach drogowych poszkodowanych zostało 47 416 osób, w tym 3 357 poniosło śmierć, a 44 059 zostało rannych. W porównaniu do 2012 roku oznacza to mniej ofiar o 1 947 osób, w tym ofiar śmiertelnych o 214 i rannych o 1 733 osoby.

Najczęściej uczestnicy ruchu drogowego ginęli w wypadkach drogowych, które wydarzyły się poza obszarem zabudowanym. Prawie w co szóstym takim zdarzeniu ginął człowiek, podczas gdy na obszarze zabudowanym w co siedemnastym.

Liczną grupę ofiar stanowią piesi (21%), co wynika z dużego udziału potrąceń w ogólnej liczbie wypadków (25,8% ogółu zdarzeń), oraz z prawidłowości, iż na styku pojazd - pieszy ten ostatni jest narażony na znacznie większe niebezpieczeństwo niż kierujący.

W roku 2013 w globalnej liczbie ofiar wypadków, największy odsetek stanowili kierujący samochodami osobowymi i ich pasażerowie (53,9%). Najliczniejszą grupę zabitych - 941 osób (28% ogółu) stanowiły osoby w przedziale wiekowym 40 - 59 lat, natomiast rannych - 12 435 osób (28,2% ogółu) stanowiły osoby w grupie wiekowej 25 - 39 lat. Najwyższy wskaźnik ofiar na 1 mln populacji odnotowany został, podobnie jak w latach poprzednich, w przedziale wiekowym 18 - 24 lata.

W 2013 roku w Polsce miały miejsce 3 454 wypadki drogowe z udziałem dzieci w wieku do 14 lat. W zdarzeniach tych 90 dzieci poniosło śmierć, a 3 747 doznało obrażeń. W stosunku do roku 2012 zmalała: liczba wypadków o 225 (-6,1%) i liczba rannych o 198 dzieci (-5 %), a liczba zabitych wzrosła o 1 (+1,1 %). W stosunku do roku 2004 liczba wypadków z udziałem dzieci w 2013 roku spadła o 47,9%, zabitych o 59,6%, a rannych o 45,6%.

Zdecydowana większość wszystkich ofiar wypadków wśród dzieci w wieku do 6 lat, to pasażerowie pojazdów - aż 69,1 %, w tym ofiary śmiertelne to 58,1% . Tendencja ta jest bardzo niepokojąca albowiem świadczy o tym, że najmłodszy są narażeni na utratę życia bądź zdrowia przede wszystkim z powodu błędów dorosłych. Często za kierownicą pojazdu, w którym dziecko ulega wypadkowi siedzi ktoś z jego bliskiej rodziny. W przypadku dzieci ze starszej grupy wiekowej 7-14 lat, najczęściej ofiar wypadków drogowych było wśród pieszych, w tym ofiar śmiertelnych. Tak jak miało to miejsce w poprzednich latach, nasilenie wypadków z udziałem dzieci występuje w miesiącach letnich. W 2013 roku najczęściej wypadków z udziałem dzieci wydarzyło się w czerwcu - 438, w lipcu - 436, w sierpniu - 418. Najwięcej dzieci zginęło w sierpniu - 18 i w maju - 16. Z analizy wypadków według dni tygodnia wynika, że najczęściej miało miejsce w piątki, soboty i poniedziałki, najczęściej dzieci zginęło w soboty - 21 oraz czwartki i piątki po 15.

W 2013 roku dzieci w wieku do 14 lat były sprawcami 1 072 wypadków (spadek o 108 wypadków w stosunku do roku 2012), zginęło w nich 28 dzieci (wzrost o 11), a 1 205 zostało rannych (spadek o 131).

Bardzo zagrożona wypadkami drogowymi jest też nieletnia młodzież w wieku 15-17 lat. W 2013 roku miało miejsce 2 219 wypadków z udziałem młodzieży (spadek o 35 w stosunku do 2012 roku), zginęły w nich 82 młode osoby (spadek o 2), a 2 246 zostało rannych (spadek o 97). W tej grupie wiekowej także najczęściej ofiar odnotowano wśród pasażerów.

Źródło: KGP